

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ
และนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 4
“นวัตกรรมสร้างสรรค์เพื่อการสร้างเสริมพลังทางสังคมด้วยวิถีชีวิตใหม่”
(New Normal)

วันที่ 21 พฤษภาคม 2564
ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

The 4th Roi Et Rajabhat University National and International
Conference on Education and Technology Research 2021
(RERU ICET4) : New Normal

บทความกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (Humanities and Social Sciences)

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกหลักสูตรเพื่อเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ณัฐธิดา บุตรพรหม¹ และ อุมพร ไวยารัตน์² 219

ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ตำบลสวายจิก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
กิตติกร ฮวดศรี¹, พงษ์ศักดิ์ จงกรด², จิตติมา หาญยิ่ง³, ลักษณาวดี มุ่งบัง⁴, รังสิมา สว่างทัพ⁵,
ชนินาถ ทิพย์อักษร⁶, กิตติกวินท์ เอี่ยมวิริยวัฒน์⁷ และ รพีพรรณ พงษ์อินทร์วงศ์⁸ 230

บทความกลุ่มบริหารธุรกิจและเศรษฐศาสตร์ (Business Administration and Economics)

การศึกษาต้นทุนต่อหน่วยการผลิตบัณฑิตด้วยวิธีต้นทุนฐานกิจกรรม: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยา
เขตสุโขทัย 239
สิริพร มีผดุง¹ และ สุนทรีย์ ตั้งศรีวงศ์²

บทความกลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Science and Technology)

การพัฒนาผลิตภัณฑ์กล้วยหอมทองทอดด้วยการทอดสุญญากาศ 253
กมลชนก อรรคอำนวย¹ และ ธนกร เฟ่งศรี²

เครื่องตรวจหาเส้นเลือดดำ 260
จินดาพร สืบข้าเพชร¹, มุณี จันทะรัง², ปกเกศ จันทะกล³, จักรกฤษณ์ จันทศิริ⁴, วีรยุทธ เต็มสวัสดิ์⁵,
ชูชาติ ผาระนันต์⁶ และ วรพันธุ์ สมบัติธีระ⁷

ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ตำบลสวายจิก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

Factors Affecting Community Enterprise Development, Sawai Jeek Sub-District, Muang District, Buriram Province

กิตติกร ฮวดศรี¹, พงษ์ศักดิ์ จงกรต², จิตติมา หาญยิ่ง³, ลักษณาวดี มุ่งบัง⁴, รังสิมา สว่างทัพ⁵, ชนินาท ทิพย์อักษร⁶, กิตติกวินท์ เอี่ยมวิริยวัฒน์⁷ และ รพีพรรณ พงษ์อินทรวงศ์⁸
 Pongsak Jongkrod¹, Laksanawadee Moongbang², Jittima Hanying³, Kittikorn Huadsri⁴, Rangsimma Sawangtap⁵, Chaninart Thip-akson⁶, Kittikawin eaimviriyawat⁷ and raphephan Phonginwong⁸

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนตำบลสวายจิกอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ การวิจัยนี้เป็นการศึกษาแบบผสมผสาน ใช้กลุ่มประชากรในการศึกษาได้แก่ ผู้นำกลุ่ม หัวหน้า สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านใหม่ จำนวน 42 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการตีความเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านทุนมนุษย์ ส่งผลต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ตำบลสวายจิก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์โดยทุนมนุษย์จะประกอบด้วย 2 ด้านได้แก่ ทุนทางปัญญาและทุนทางแรงงาน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านทุนทางปัญญา และด้านทุนทางแรงงาน มีผลต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนตำบลสวายจิกอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์อยู่ในระดับปานกลาง และผลการสัมภาษณ์ ผู้นำ หัวหน้าและสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 42 คนพบว่าด้านทุนทางปัญญาสมาชิกวิสาหกิจชุมชนต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาอบรมพัฒนาเพิ่มเติมความรู้ เพิ่มทักษะในด้านต่างๆ เช่น ด้านเทคโนโลยี ด้านการสื่อสาร หรือความคิดสร้างสรรค์ ส่วนด้านทุนทางแรงงาน ต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาพัฒนาความเชี่ยวชาญเพื่อให้แรงงานมีศักยภาพ หาดตลาดเพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม

คำสำคัญ : ทุนมนุษย์, การพัฒนา, วิสาหกิจชุมชน

Abstract

- ¹อาจารย์สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อีเมล: kittikron_2204@hotmail.com
²นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อีเมล: pongsak.jongkrod@icloud.com
³นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
⁴นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
⁵อาจารย์สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
⁶อาจารย์สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
⁷อาจารย์สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
⁸อาจารย์สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
¹Lecturer in Human Resource Management Program Faculty of Management Buriram Rajabhat University, Email: kittikron_2204@hotmail.com
²Bachelor's degree students in Human Resource Management Program Faculty of Management Buriram Rajabhat University, Email: pongsak.jongkrod@icloud.com
³Bachelor's degree students in Resource Management Program Faculty of Management Buriram Rajabhat University,
⁴Bachelor's degree students in Human Resource Management Program Faculty of Management Buriram Rajabhat University
⁵Lecturer in Human Resource Management Program Faculty of Management Buriram Rajabhat
⁶Lecturer in Human Resource Management Program Faculty of Management Buriram Rajabhat University
⁷Lecturer in Human Resource Management Program Faculty of Management Buriram Rajabhat University
⁸Lecturer in Human Resource Management Program Faculty of Management Buriram Rajabhat University

This Research has the objective to study the factors of human capital affecting the development of community enterprise at Sawai Jeek Subdistrict, Mueang District, Buriram Province. This research was a combination research, the study population groups were used Group Leader, Leader of Ban Mai Community Enterprise Group there were 42 people. The research tools were questionnaires, structural Interview, the statistics used for data analysis are: percentage, mean and standard deviation, and their content interpretation. The results of the research were follows: human capital factor affects the development of community enterprises at Sawai Jeek Sub-District, Muang District, Buriram Province with human capital that consists of two aspects: intellectual capital and labor capital. When considering each aspect, it was found that the intellectual capital and labor capital had an effect on the development of community enterprises at Sawai Jeek Subdistrict, Mueang District, Buriram Province in moderate and the results of interviews with leaders, and community enterprise members of 42 people. It was found that in terms of intellectual capital, community enterprise members wanted related agencies to develop training, knowledge, skills in various fields such as technology communication or creativity. For Labor capital require to develop expertise so that the workforce has the potential to find a market to sell their products.

Keywords : Human Capital, Development, Community Enterprise

บทนำ

ในปัจจุบันต้องยอมรับว่าสินทรัพย์ที่จับต้องไม่ได้ (Intangible Asset) มีความสำคัญขึ้นเรื่อยๆ สินทรัพย์บางอย่างอาจมีค่ายิ่งกว่าสินทรัพย์ที่จับต้องได้ เช่นความรู้กลายเป็นสิ่งที่มีพลังอำนาจมหาศาลวิธีการบริหารรูปแบบเดิม มักมุ่งไปในสินทรัพย์ที่จับต้องได้คงจะต้องมีการเปลี่ยนกรอบแนวความคิดใหม่ว่า จะมีวิธีการบริหารใดที่ทำให้สินทรัพย์ที่จับต้องไม่ได้เหล่านี้มีราคามูลค่าเพิ่มขึ้นนอกจากจะมีมูลค่าเพิ่มแล้วยังต้องนำมาซึ่งความรัก ความผูกพันและความพึงพอใจกับเจ้าของสินทรัพย์ หรือเจ้าของทุนมนุษย์ เหล่านี้โดยทุนมนุษย์คือคุณลักษณะต่างๆ รวมถึงความสามารถที่มีอยู่ในตัวมนุษย์ อันได้แก่ ความรู้ ทักษะ ความสามารถซึ่งเกิดมาพร้อมกับตัวมนุษย์ผู้นั้น หรือใช้เวลาและเงินในการสร้างเสริมสะสมคงไว้ ทุนมนุษย์ไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะในโรงเรียนเท่านั้นแต่ทุนมนุษย์ถูกสะสมขึ้นมาหลายทาง เช่นทางการศึกษาประสบการณ์ในการทำงานการย้ายถิ่นฐานประสบการณ์ชีวิต การรักษาสุขภาพ รวมทั้งการค้นคว้าหาข้อมูลต่างๆสาเหตุที่นักเศรษฐศาสตร์ใช้คำว่า "ทุน" เนื่องจากต้องมีเรื่องของเวลา ความพยายามเงินในการเสริมสร้างทุนมนุษย์ซึ่งเป็นการลงทุน เช่นเดียวกับการลงทุนปกติ เพื่อให้ได้คืนมาทีหลังและการได้คืนมาไม่จำเป็นต้องได้มาในรูปแบบของตัวเงินเพียงอย่างเดียว เงินเป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้นส่วนคนที่มีความสามารถและมีแนวโน้มที่จะมีรายได้มากกว่าคนที่มีความสามารถน้อยกว่าจากการศึกษาของนักเศรษฐศาสตร์พบว่า คนที่จบปริญญาตรีหรือสูงกว่ามักมีรายได้ในชีวิตสูงกว่า นอกจากนี้นักเศรษฐศาสตร์ยังพบอีกว่าการศึกษาเป็นการลงทุนที่ทำให้เกิดผลกำไรเช่นเดียวกับการลงทุนด้านสุขภาพเพราะสามารถทำให้คนทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น (นิสตราร์ก เวชยานนท์:2552) ซึ่งผลจากกระแสการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่รวดเร็วทั้งภายในและภายนอกประเทศทำให้เกิดการแข่งขันอย่างรุนแรง ซึ่งมีผลกระทบต่อทิศทางการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานของคนไทยจากสถานการณ์แรงงานไทยในปัจจุบันที่มีข้อจำกัดทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพ เนื่องจากทักษะในการผลิตโดยเฉลี่ยยังอยู่ในระดับต่ำ ส่งผลให้ประเทศไทยขาดแคลนแรงงานทั้งกึ่งฝีมือ และฝีมือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาแรงงานซึ่งพื้นฐานของการมีทักษะฝีมือของบุคคลล้วนเริ่มต้นจากการศึกษาทั้งสิ้น (พิริยะ ผลพิรุฬห์, 2557)

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น คณะผู้วิจัยเล็งเห็นว่าบ้านใหม่หมู่ที่ 4 ตำบลสวายจิก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นหมู่บ้านนวัตกรรมวิสาหกิจทั้งหมด 6 กลุ่ม (องค์การบริหารส่วนตำบลสวายจิก :2560) เป็นพื้นที่สำคัญทางประวัติศาสตร์และเป็นพื้นที่ใกล้เคียงกับแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดบุรีรัมย์คือ สนามแข่งขันฟุตบอลไอโมบายสเตเดียม และสนามแข่งขันรถแข่งอินเตอร์เนชันแนลชอกิต ซึ่งในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวมาเป็นจำนวนมากที่สามารถขับเคลื่อนการวิจัยให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของจังหวัดและยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์และสามารถนำผลการวิจัยที่ได้เป็นต้นแบบในการวิจัยเพื่อศึกษากลุ่มเป้าหมายอื่นๆได้จึงเล็งเห็นเป็นพื้นที่ในการวิจัย

วัตถุประสงค์

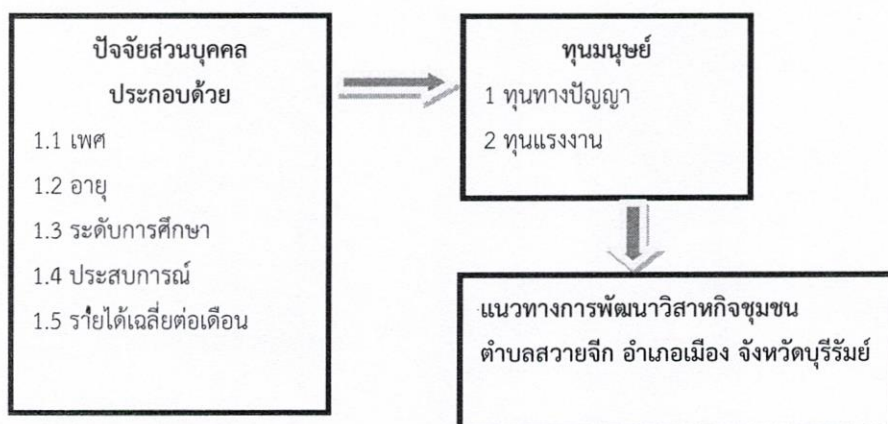
เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนตำบลสวายจิก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

กรอบแนวคิด

1. ขอบเขตเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยด้านทุนมนุษย์ที่มีผลต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนตำบลสวายจิก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ซึ่งทุนมนุษย์ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบได้แก่ ทุนทางปัญญา เป็นความรู้ ความสามารถในการเรียนรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะ ทักษะ ประสบการณ์ที่คนสะสมเอาไว้ รวมทั้งความรู้ที่อยู่ในตัวเรา (Tacit Knowledge) และทุนทางแรงงานเป็นความต้องการแรงงาน และมีแรงงานเพียงพอรวมถึงประสิทธิภาพในการทำงาน

2. กรอบแนวคิดของโครงการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ประชากรในการศึกษาประกอบด้วยวิสาหกิจชุมชน 6 กลุ่มได้แก่ กลุ่มติ่มมิต จำนวน 6 คน กลุ่มสมุนไพรจำนวน 5 คน กลุ่มขนมไทยจำนวน 7 คน กลุ่มจักสานจำนวน 5 คน กลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงจำนวน 7 คน และกลุ่มทอผ้าจำนวน 12 คน ในการศึกษาครั้งนี้มีประชากรที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้น จำนวน 42 คนดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้กลุ่มประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง (องค์การบริหารส่วนตำบลสวายจิก, 2560)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 เครื่องมือเชิงปริมาณ (แบบสอบถาม) ส่วนที่ 2 เครื่องมือเชิงคุณภาพ(แบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้าง) และได้แบ่งเครื่องมือออกเป็น 3 ตอนตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชากร และตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับทุนมนุษย์ ตอนที่ 3 เครื่องมือเชิงคุณภาพ(แบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้าง)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชากรที่จำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่ได้รับในปัจจุบัน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับทุนมนุษย์ จำนวน 17 ข้อโดยครอบคลุม เนื้อหาเกี่ยวกับทุนมนุษย์ทั้ง 2 ด้านได้แก่ ด้านทุนทางปัญญา จำนวน 8 ข้อ ด้านทุนแรงงาน จำนวน 9 ข้อลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ ระดับความคิดเห็นมากที่สุดเท่ากับ 5 ระดับมากที่สุดเท่ากับ 4 ระดับปานกลางเท่ากับ 3 ระดับน้อยเท่ากับ 2 และระดับน้อยที่สุดเท่ากับ 1

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้าง สัมภาษณ์เกี่ยวกับทุนทางปัญญาและทุนทางแรงงาน ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ตำบลสวายจิก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามรวมถึงดำเนินการลงพื้นที่วิจัยเพื่อศึกษาบริบททั้งหมดเพื่อให้ได้แบบสอบถามรวมถึง ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยการนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญหลังจากนั้นผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2. ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือไปทดสอบกับกลุ่มที่คล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ได้แก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าไหมบ้านโคกสะอาด ตำบลอิสาน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการทดสอบเครื่องมือ มีค่าความเที่ยงตรงโดยดูจากค่าน้ำหนักปัจจัย (factor loading) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.48-0.96 และมีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Cronbach's alpha) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.71-0.84

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้

4.1 ดำเนินการเตรียมแบบสอบถามตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างพร้อมกับตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนและความสมบูรณ์ของเอกสารแบบสอบถามเพื่อเตรียมนำออกลงพื้นที่เก็บข้อมูล

4.2 ดำเนินการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลสวายจิก จำนวน 6 กลุ่ม

4.3 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนครบถ้วนของจำนวนแบบสอบถาม

4.4 นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามชุดที่ 1 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา(Descriptive Statistics)โดยการหาความถี่ (Frequency)และค่าร้อยละ (Percentage) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation)

แบบสอบถามตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้างใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงตีความและเขียนเป็นความเรียง

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้อธิบายเป็น 2 ส่วน ดังนี้ส่วนแรกเป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และส่วนที่ 2 เป็นผลการวิจัยที่ตอบวัตถุประสงค์การวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 64.30 รองลงมา เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 35.70ด้านอายุส่วนใหญ่มีอายุ 41-50 ปีคิดเป็นร้อยละ 61.90 รองลงมามากกว่า 50 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 16.70 และน้อยกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 11.90 ตามลำดับ ด้านระดับการศึกษาส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษา 6 คิดเป็นร้อยละ 47.60 รองลงมาระดับประถมศึกษา 6 และมีมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่าคิดเป็นร้อยละ 23.80 และมีมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าปวส.หรืออนุปริญญาคิดเป็นร้อยละ 2.40 ตามลำดับ ด้านประสบการณ์ในการทำงาน/ในการเป็นสมาชิกส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน/ในการเป็นสมาชิกมากกว่า3-6ปี คิดเป็นร้อยละ 52.40 รองลงมาน้อยกว่า 3 ปีคิดเป็นร้อยละ 40.50 และ 7-10 ปีคิดเป็นร้อยละ 7.10ตามลำดับ ด้านรายได้เฉลี่ยที่ได้รับในปัจจุบันส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยที่ได้รับในปัจจุบันต่ำกว่า 5,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 64.30 รองลงมา 5,001 - 10,000บาทคิดเป็นร้อยละ 26.20 และ 10,001-15,000บาทคิดเป็นร้อยละ 9.50ตามลำดับ

ผลการวิจัยที่ตอบวัตถุประสงค์การวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ตำบลสวายจิก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ดังแสดงตารางที่ 1

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทุนมนุษย์ของผู้นำหรือหัวหน้าและสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ด้านทุนทางปัญญา

ทุนมนุษย์ด้านทุนทางปัญญา	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ความคิดเห็น
1. ท่านมีความสามารถในการเรียนรู้ และแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดจากการทำงานในอาชีพของตนได้	2.81	0.917	ปานกลาง
2. ท่านมีความเชี่ยวชาญเฉพาะในกลุ่มที่ท่านเป็นสมาชิก	3.29	0.742	ปานกลาง
3. ท่านสามารถนำความรู้จากการศึกษา เล่าเรียนมาประยุกต์ใช้กับงานปัจจุบันของตนเองได้	ที่ 2.60	0.701	ปานกลาง
4. ท่านมีทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขที่แม่นยำ ไม่ผิดพลาด	ที่ 3.12	0.739	ปานกลาง
5. ท่านมีทักษะการสื่อสารที่รวดเร็ว เข้าใจง่าย	ที่ 2.90	0.906	ปานกลาง
6. ท่านมีทักษะการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารเพื่อลดขั้นตอนในการทำงานได้	ที่ 1.40	0.798	น้อยที่สุด
7. ท่านมีโอกาสแสวงหาความรู้ใหม่ๆอยู่เสมอๆ	ที่ 2.62	0.795	ปานกลาง
8. ท่านสามารถถ่ายทอด หรือให้คำแนะนำเพื่อนร่วมงานหรือบุคคลที่มาขอคำแนะนำได้	ที่ 2.74	0.885	ปานกลาง
รวม	2.69	0.810	ปานกลาง

จากตาราง 1 พบว่า ปัจจัยด้านทุนมนุษย์ที่มีผลต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ตำบลสวายจิก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ ด้านทุนทางปัญญา ภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ท่านมีความเชี่ยวชาญเฉพาะในกลุ่มที่ท่านเป็นสมาชิกอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาท่านมีทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขที่แม่นยำ ไม่ผิดพลาดอยู่ในระดับปานกลาง ท่านมีทักษะการสื่อสารที่รวดเร็ว เข้าใจง่ายอยู่ในระดับปานกลาง ท่านมีความสามารถในการเรียนรู้ และแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดจากการทำงานในอาชีพของตนได้ อยู่ในระดับปานกลาง สามารถถ่ายทอด หรือให้คำแนะนำเพื่อนร่วมงานหรือบุคคลที่มาขอคำแนะนำได้อยู่ในระดับปานกลาง ท่านมีโอกาสแสวงหาความรู้ใหม่ๆอยู่เสมอๆได้อยู่ในระดับปานกลาง ท่านสามารถนำความรู้จากการศึกษา เล่าเรียนมาประยุกต์ใช้กับงานปัจจุบันของตนเองได้อยู่ในระดับปานกลาง และท่านมีทักษะการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารเพื่อลดขั้นตอนในการทำงานได้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทุนมนุษย์ของผู้นำหรือหัวหน้าและสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ด้านทุนทางแรงงาน

ทุนมนุษย์ด้านแรงงาน	ค่าเฉลี่ย ย ($\bar{x}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ความคิดเห็น
1. ท่านคิดว่าแรงงานที่มีอยู่ปัจจุบันมีเพียงพอ	3.33	0.687	ปานกลาง
2. แรงงานที่ใช้หาได้ง่ายโดยทั่วไปในชุมชน	3.60	0.627	มาก
3. แรงงานมีความพึงพอใจต่อค่าตอบแทนที่ได้รับ	2.45	0.772	น้อย
4. แรงงานไปอยู่กับกิจการอื่นที่เป็นประเภทเดียวกัน	2.07	0.640	น้อย
ทุนมนุษย์ด้านแรงงาน	ค่าเฉลี่ย ย ($\bar{x}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ความคิดเห็น
5. ผู้สมัครมีคุณสมบัติที่ไม่เหมาะสมกับงาน	2.90	0.821	ปานกลาง
6. ท่านต้องการลดต้นทุนในการจ้างแรงงาน	3.81	0.740	มาก
7. ลูกค้าสั่งสินค้าน้อยเลยให้ทำให้ลดจำนวนแรงงาน	3.31	1.000	ปานกลาง
8. แนวโน้มแรงงานในหน่วยงานของท่านไม่ค่อยมี (5 ปีย้อนหลัง)	2.10	0.656	น้อย
9. ท่านอยากได้แรงงานเพิ่ม	2.29	0.708	น้อย
รวม	2.87	0.739	ปานกลาง

จากตาราง 2 พบว่า ทุนมนุษย์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ด้านทุนทางแรงงาน อยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ท่านต้องการลดต้นทุนในการจ้างแรงงานอยู่ในระดับมาก รองลงมาแรงงานที่ใช้หาได้ง่ายโดยทั่วไปในชุมชนอยู่ในระดับมาก ท่านคิดว่าแรงงานที่มีอยู่ปัจจุบันมีเพียงพออยู่ในระดับปานกลาง ลูกค้าสั่งสินค้าน้อยเลยให้ทำให้ลดจำนวนแรงงานอยู่ในระดับปานกลาง ผู้สมัครมีคุณสมบัติที่ไม่เหมาะสมกับงานอยู่ในระดับปานกลาง แรงงานมีความพึงพอใจต่อค่าตอบแทนที่ได้รับอยู่ในระดับน้อย ท่านอยากได้แรงงานเพิ่มอยู่ในระดับน้อย แนวโน้มแรงงานในหน่วยงานของท่านไม่ค่อยมี (5 ปีย้อนหลัง) อยู่ในระดับน้อย และแรงงานไปอยู่กับกิจการอื่นที่เป็นประเภทเดียวกันอยู่ในระดับน้อย

ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์ ผู้นำ หัวหน้า และสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน 6 กลุ่มได้แก่ กลุ่มตีมีด กลุ่มสมุนไพรรวมไทย กลุ่มจักสาน กลุ่มเศรษฐกิจพอเพียง และกลุ่มทอผ้าจำนวน 42 คนพบว่า ด้านทุนทางปัญญาสมาชิกวิสาหกิจชุมชนต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาอบรมพัฒนา เพิ่มเติมความรู้ เพิ่มทักษะในด้านต่างๆ เช่น ด้านเทคโนโลยี ด้านการสื่อสารหรือความคิดสร้างสรรค์ ส่วนด้านทุนทางแรงงาน ต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาพัฒนาความเชี่ยวชาญเพื่อให้แรงงานมีศักยภาพ หาดตลาดเพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม

สรุปผลการวิจัย และอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงเนื่องจากว่าสมาชิกที่มาปฏิบัติหน้าที่ในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนต้องเป็นผู้ที่มีความละเอียดอ่อนในเรื่องการเจรจาต่อรองเรื่องราคา การตกแต่งผลิตภัณฑ์จึงได้รับความไว้วางใจจากสมาชิกกลุ่มนั้นๆ อายุของผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้พบว่าผู้ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 41-50 ปีที่ไม่สามารถไปใช้แรงงานในเมืองใหญ่หรือไม่สามารถไปทำงานที่อื่นได้ ด้านระดับการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับต่ำกว่าประถมศึกษา จึงทำให้มีทักษะในเรื่องของการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี น้อยนอกจากนี้ยังพบว่าสมาชิกมีประสบการณ์ในการทำงานอยู่ระหว่าง 3-6 ปี ซึ่งบางครั้งเป็นสมาชิกก็จริงแต่ไม่ได้เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตเท่าที่ควร จึงทำให้มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับบริบทของกลุ่มน้อยมีรายได้เฉลี่ยที่ได้รับในปัจจุบันต่ำกว่า 5,000 บาท

ปัจจัยด้านทุนมนุษย์ที่มีผลต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ตำบลสวยจิก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ ด้านทุนทางปัญญาภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความเชี่ยวชาญเฉพาะในกลุ่มที่ทำานเป็นสมาชิกอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขที่แม่นยำไม่ผิดพลาดอยู่ในระดับปานกลาง มีทักษะการสื่อสารที่รวดเร็วเข้าใจง่ายอยู่ในระดับปานกลาง มีความสามารถในการเรียนรู้และแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดจากการทำงานในอาชีพของตนได้อยู่ในระดับปานกลาง สามารถถ่ายทอดหรือให้คำแนะนำเพื่อนร่วมงานหรือบุคคลที่มาขอคำแนะนำได้อยู่ในระดับปานกลาง มีโอกาสแสวงหาความรู้ใหม่ๆอยู่เสมอๆได้อยู่ในระดับปานกลาง สามารถนำความรู้จากการศึกษาเล่าเรียนมาประยุกต์ใช้กับงานปัจจุบันของตนเองได้อยู่ในระดับปานกลาง และมีทักษะการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารเพื่อลดขั้นตอนในการทำงานได้อยู่ในระดับน้อยที่สุดซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Phonginwong, R & other(2018)ได้ทำการศึกษาปัจจัยทุนมนุษย์การตระหนักต่อนวัตกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเก็บกลุ่มตัวอย่างกับผู้ประกอบในธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็กจำนวน 243 คนในจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่าธุรกิจหรือองค์กรมีบุคลากรที่มีต้นทุนทางปัญญา บุคลากรเป็นผู้ที่มีความรู้และมีความคิดสร้างสรรค์ก็จะทำให้การบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ในการศึกษาของ อรรถธรรม ไพโรจน์วุฒิพงศ์ (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่องอิทธิพลของการจัดการทุนมนุษย์ในฐานะปัจจัยคั่นกลางที่ถ่ายทอดอิทธิพลของการ จัดการความรู้และการจัดการผลงานสู่ผลการดำเนินงานขององค์กรธุรกิจบริการในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งการวิจัยนี้ได้เก็บกลุ่มตัวอย่างจากธุรกิจบริการ ผลการวิจัยพบว่าการจัดการทุนมนุษย์ซึ่งได้แก่กิจกรรมการฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถที่เพิ่มขึ้นจากเดิมมีความเชี่ยวชาญในงานก็จะส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทุนมนุษย์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนด้านทุนทางแรงงานภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีความต้องการลดต้นทุนในการจ้างแรงงานอยู่ในระดับมาก รองลงมาแรงงานที่ใช้หาได้ง่ายโดยทั่วไปในชุมชนอยู่ในระดับมาก แรงงานที่มีอยู่ปัจจุบันมีเพียงพออยู่ในระดับปานกลาง ลูกค้าสั่งสินค้าน้อยเลยให้ทำให้ลดจำนวนแรงงานอยู่ในระดับปานกลาง ผู้สมัครมีคุณสมบัติที่ไม่เหมาะสมกับงานอยู่ในระดับปานกลาง แรงงานมีความพึงพอใจต่อค่าตอบแทนที่ได้รับอยู่ในระดับน้อย อยากได้แรงงานเพิ่มอยู่ในระดับน้อย แนวโน้มแรงงานในหน่วยงานไม่ค่อยมี (5 ปีย้อนหลัง) อยู่ในระดับน้อย และแรงงานไปอยู่กับกิจการอื่นที่เป็นประเภทเดียวกันอยู่ในระดับน้อย ลักษณะการประกอบอาชีพส่วนใหญ่ของประชากรในกลุ่มตำบลสวยจิก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ประกอบอาชีพเกษตรกรรมซึ่งมีความสอดคล้องกับการตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของรังสิมา สว่างทัฬ และคณะ (2562) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ โดยได้เก็บข้อมูลกับผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กในจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่าองค์กรที่ให้ความสำคัญกับการจัดการกระบวนการที่คนใหม่ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เช่น ให้ความสำคัญกับบุคลากรว่าเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าบุคคลเหล่านี้เป็นต้นทุนและมีความสำคัญกับองค์กรที่จะทำให้องค์กรเกิดการพัฒนา องค์กรจะต้องกระตุ้นให้พนักงานแสดงความรู้ความสามารถออกมาให้มากที่สุดและใช้ประโยชน์จากความรู้ของบุคลากรเหล่านั้น ซึ่งหากบุคลากรเป็นผู้ที่มีทุนทางปัญญาแล้วก็จะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ นอกจากนี้องค์กรควรให้ความสำคัญกับการจ้างงานแรงงานในท้องถิ่น เพราะบุคคลเหล่านี้เป็นผู้ที่มีความเข้าใจบริบทและสภาพแวดล้อมของธุรกิจก็จะทำให้แรงงานไม่ต้องเสียเวลาในการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม เข้าใจในแนวทางการปฏิบัติงาน และสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว

ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์ ผู้นำ หัวหน้า และสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน 6 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มตีมัด กลุ่มสมุนไพโร กลุ่มขนมไทย กลุ่มจักสาน กลุ่มเศรษฐกิจพอเพียง และกลุ่มทอผ้าจำนวน 42 คนพบว่า ด้านทุนทางปัญญาสมาชิกวิสาหกิจชุมชนต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาอบรมพัฒนา เพิ่มเติมความรู้ เพิ่มทักษะในด้านต่างๆ เช่น ด้านเทคโนโลยี ด้านการสื่อสาร หรือความคิดสร้างสรรค์ ส่วนด้านทุนทางแรงงาน ต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาพัฒนาความเชี่ยวชาญเพื่อให้แรงงานมีศักยภาพ หาดตลาดเพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

อบรมพัฒนา เพิ่มเติมความรู้ เพิ่มทักษะในด้านต่างๆ เช่น ด้านเทคโนโลยี ด้านการสื่อสาร หรือความคิดสร้างสรรค์ ส่วนด้านทุนทางแรงงาน ต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาพัฒนาความเชี่ยวชาญเพื่อให้แรงงานมีศักยภาพ หาดตลาดเพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป ควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการอื่นๆนอกจากการใช้แบบสอบถามเช่นการสังเกตแบบมีส่วนร่วมเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ครอบคลุมและมีความแม่นยำมากยิ่งขึ้น

2.2 อาจศึกษาถึงตัวแปรอื่นๆที่คาดว่าจะสามารถช่วยพัฒนาศักยภาพ ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เช่น ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ หรือด้านช่องทางการจำหน่าย

กิตติกรรมประกาศ

วิจัยนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากอาจารย์ สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่แนะนำแก้ไขและปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆและผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาให้ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะ ตรวจสอบ ปรับปรุง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของทุกท่านเป็นอย่างยิ่งจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ ขอขอบพระคุณ องค์การบริหารส่วนตำบลสวายจิก ผู้นำชุมชนและหัวหน้ากลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านใหม่ หมู่ 4 ตำบลสวายจิก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยเป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- นิสตรรก เวชยานนท์. (2552). **มิติใหม่ในการบริหารทุนมนุษย์. พิมพ์ครั้งที่ 2.** นนทบุรี : เดอะ กราฟฟิโก ซิสเต็มส์.
- พิริยะ ผลพิรุฬห์. (2557). **โครงการวิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการศึกษาอาชีพและการเรียนรู้นอกระบบเพื่อสร้างระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประเทศไทย.** โครงการวิจัยคณะพัฒนาการเศรษฐกิจสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์และวิทยาลัยนานาชาติสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- องค์การบริหารส่วนตำบลสวายจิก. (2560). **แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2560-2562).** บุรีรัมย์: องค์การบริหารส่วนตำบลสวายจิก ตำบลสวายจิก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์.
- อรวรรณ ไพโรจน์วุฒิมงคล. (2560). **อิทธิพลของการจัดการทุนมนุษย์ในฐานะปัจจัยคั่นกลางที่ถ่ายทอดอิทธิพลของการจัดการความรู้และการจัดการผลงานสู่ผลการดำเนินงานขององค์การธุรกิจบริการในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.** วารสารวิชาการบริหารธุรกิจ สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์.ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 (ประจำเดือนมกราคม-มิถุนายน 2560).
- รังสิมา สว่างทัฬหและคณะ. (2560). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จการบริหารทรัพยากรมนุษย์.**วารสารสหวิทยาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.ปีที่3 ฉบับที่ 1.(ประจำเดือนมกราคม-มิถุนายน 2560)
- Raphephan Phonginwong, R & other. (2018). **Human capital Innovation Awareness ,Social Responsibility, and Human Resource Success.** International Journal of Trade Economics and Finance.